

Alexei Lidov

**Ikoničnost kao prostorni koncept
Nova vizija ikone u suvremenoj teoriji umjetnosti**

Članak se bavi konceptom ikoničnosti koji mijenja cijelo polje ikonografskih studija. Riječ je o preispitivanju ikona kao prostornog fenomena i njihovom pomicanju iz opće kategorije vjerskih slika temeljenom na drugačijem predlošku. Novi pogled na ikonu, koji se razvija posljednjih godina, uvelike se razlikuje od uobičajenog pristupa. Za većinu ljudi, ikona najčešće predstavlja dvodimenzionalni prikaz religijske teme, izrađen prema strogim pravilima, obično na drvenoj podlozi. Za njih je ikona plošni, shematizirani prikaz koji se suštinski razlikuje od realistične slike. U ovom članku autor upućuje na to da je takav duboko ukorijenjen stereotip viđenja ikone nezadovoljavajuć, barem u odnosu na Bizant, uzimajući u obzir da je unutar tog konteksta ikona uvijek doživljavana kao prostorni prikaz ili kao medijatorska slika. Zbog toga prava ikona nije plošna slika, već prostorna cjelina koja povezuje zemaljsko i nebesko kraljevstvo. Ona se ni po čemu posebno ne razlikuje od vjerskih slika načinjenih prema drugačijim načelima i pravilima. Ona je vidljivo različita od kasnijih ikona kakve smo navikli viđati, na kojima su pojedine religijske teme prikazane u skladu s uobičajenim pravilima. U tome je unutarnja nepodudarnost između plošne slike, koja još postoji u našoj svijesti kao jednostavni način prikazivanja svijeta, i prostorne slike koja je građena na potpuno drugačiji način.